

Nr. 16 (788) IV m. D E D E L S T O R F 1948. I. 26. pirmad.

PIRMAS ŽODIS DEDELSTORFE

Gyveną Štadės stovykloje beteisiai lietuviai DP įsakymu iš aukščiau sausio mėn. 20 ir 22 dienomis buvo perkelti už 150 km. į Dedelstorfą. Nagelbėjo nei prašymai, nei maldavimai, nei peticijos nekelti žiemos metu metu niekuo nenusikaltusius vyrus, moteris ir vaikus į kitą stovyklą, ir dar į sovietų okup. srities pasienį. Įsakymas buvo pilnumoje įvykdytas: 562 DP, iš kurių seniausioji yra 80 metų amžiaus ir jauniausias - 6 mėn. amžiaus, buvo pergabenti 2 transportais sunkvežimiais į Štadės stotį ir iš ten tik dalinai apgyventuose vagonuose - į Dedelstorfo stovyklą, įrengtą buv. vokiečių aviacijos dalinio kareivinėse. Taip praėjo mažytis etapas mūsų tremtinių ilgoje erškėčių kelionėje nežinion atvykus į vietą, sunkumai nepasibaigė. Ne dėl lietuvių kaltės nelėmtas dešimtas barakas išslydo iš rankų. Pritrūko butų. Diena iš dienos šeimos su mažais vaikais ir paskiri žmonės praleidžia nejaukias dienas ir šaltas naktis vėsiose patalpose, guldami ant grindų, kaip kadaise 1944 metais, bėgant nuo raudonojo barbaro...

P. Komendanto energingumo dėka ir Komiteto bei butų komisijos patvarkymo dėka daugelis jau aprūpinta butais, tačiau vis dar tenka apeliuoti į žmonių užkietėjusią sąžinę užjausti mažiau pajėginguosius ir jiems užleisti geresnį kampelį. Reikia tikėtis, kad lietuviai ir šiuos sunkumus nugalės, kaip kad jie nugalėjo nemenkesnius praeityje. Reikia taip pat tikėtis, kad saulės spindulėlis vėl apšvies mūsų nuvargusius veidus šioje nesvečioje šalyje.

Ta pati nelentis neaplenkė ir mūsų laikraščelio. Todėl jis tik šiandieną tegali pasirodyti. Aplinkybės, kad esame naujoje stovykloje, kur britų ir mūsų vadovybės patvarkimai yra ypatingai svarbūs, ir kad gyvename toli nuo miesto ir kultūrinių centrų, daro laikraščelį dar aktualesniu. Tai žinodama, ir suprasdama laiko ir mūsų gyvenamosios vietos ypatingumą, redakcija stengsis skubiai ir tiksliai tiekti gyventojams tiek užsienio, tiek ir vietos žinias. Redakcija jausis laiminga, jei skaitytojai patiektomis žiniomis bus patenkinti.

Sausio mėn. 1 - 25 d. pasaulio politinė apžvalga

Politinė kova tarp rytinio komunizmo ir vakarinės demokratijos reiškiasi visuose espektuose. Pažymėtina, kad ši kova juo toliau, juo vis labiau ryškėja ir priima vis aštresnes formas. Tai kovai iš komunistinės pusės oficialiai vadovauja pr. metais įsisteigęs Gelgrado kominformas ir jam priklausančios viso pasaulio kraštų komunistinės partijos, tačiau nėra paslaptis, kad vyriausias veikėjas čia yra Maskva. Kaip tik sausio mėn. prancūzų licijanzuotas Berlyno laikraštis "Der Kurier" paskelbė vieną Ruhr krašte rastą slaptą kominformo instrukciją vokiečių komunistams, įsakančią jiems šių metų kovo mėnesį, sunkiausiam maisto trūkumo periode, paraližuoti vakarų Vokietijos ekonominį gyvenimą, ir tuo badaujančiose masėse sukelti simpatijų komunizmui. Tuo pačiu būtų sutrukdytas Marshallio plano vykdymas šiame Europos sektoriuje.

Britų žvalgybai ši kominformo instrukcija buvusi jau ankščiau žinoma. Dar daugiau. Britai net žinoję, kad komunistai ruošesis panašioms veiksmams Anglijoje. Tai aiškiai parodo D. Britanijos min. pirm. Attlee pasakytoji darbiečiams kalba, kurioje jis dešifravo anglų komunistų planus ardyti Anglijos ūkinį gyvenimą dar šį pavasarį. Attlee nurodė į buvusius streikus ir neramumus prancūzijoje ir Italijoje. Ten komunistai mūši pralaimėję, tačiau nuo pasiryžimo karą laimėti neatsisakė.

Prancūzijos tautiniame susirinkime eina sunki kova tarp komunistų ir kitų partijų dėl ūkinio pobūdžio įstatymų, turinčių tikslą pagerinti

gyventojų pragyvenimą. Italijoje tobevyksta trinimasis tarp įvairių partijų.

D. Britanijos užs. reik. min. Bevin neseniai pasakė kalbą, kuria jis vėl kvietė sovietus bendradarbiauti, o taip pat ~~ruk~~ siūlė sudaryti Europos valstybių sąjungą. Ši jo pastaroji mintis buvo palankiai sutikta vakaruose, ir Beneliuks (Belgija, Olandija ir Luksemburgas) šį klausimą jau svarsto. Bevin siūlymą Maskvos spauda pavadino mėginimu sudaryti vakarų antisovietinį bloką.

Vykdydami savo susitarimus, anglai ir amerikiečiai sušaukė Frankfurte konferenciją, kurion buvo pakviesti ir vakarų Vokietijos min. pirminkai. Ten buvo nutarta duoti vokiečiams platesnes teises valdant kraštą, tačiau buvo taip pat nutarta, atsižvelgiant į maisto trūkumą, sumažinti maisto normą nuo 1550 kal. iki 1200 kal. dienai, riebalų ir mėsos sąskaiton. Šia nutarimas iššaukė vokiečiuose protestą, kuris pasireiškė pirma mažesnio masto streikuose, o vėliau Ruhro krašte sustreikavo net 1 mil. darbininkų. Vakarų sąjungininkai teisingai pastebėjo, kad čia neapsėjo be komunistų "pagalbos".

Frankfurto nutarimai duoti vokiečiams platesnes valdymo teises iššaukė TSRS reakciją. Rytinis sąjungininkas čia įžiūri Potsdamo nutarimo pažeidimą, to paties Potsdamo, kurio ir jis nebepaiso. Be to, sovietai išvystė spaudimą, kad anglai ir amerikiečiai išeitų iš Berlyno. JAV-bių gubernatorius gen. Clay, Anglijos ministeris Vokietijos reikalams lordas Pakenham ir britų karo ministeris Shinwell Berlyne užtikrino, kad vakarų sąjungininkai iš šio miesto neišeis. Padėties rimtumą pabrėžia be minėto karo ministerio dar ir britų gen. štabo v-komx marš. Montgomery apsilankymas Berlyne. Atrodo, kad ši kova dar nepaigta.

Marshallio plano vykdymas eina toliau, kad ir labai lėtai. Trumano ir Marshallio pastangos naujai susirinkusioje kongreso sesijoje davė tik tiek vaisių, kad buvo paskirta trumpalaikė paskola: Prancūzijai tenka 300, Italijai - 150 ir Austrijai - 70 mil. dolerių. Dėl ilgalaikės paskolos, kurią didesne dalimi siūloma dovanoti, dar tebesitariama,

Šiai dolerių gausybei atsispirti TSRS-ga stengiasi kitokiomis priemonėmis. Graikijos ir Kinijos frontuose netiesioginiai susitiko TSRS-gos ir JAV-bių ginklai. TSRS-gos setelitų remiami taip vadinamieji graikų sukilėliai po sunkių kautynių turėjo apleisti Konicos miestą, tačiau naujas nerumumų židinyš jau atsirado vidurinėje Graikijoje. JAV-vių karo laivyno flotilija manevruoja Viduržemio jūros rytinėje dalyje, tuo priduodama graikų kariuomenei didesnę svorį. Kiniečių komunistai visu smarkumu puolę Mukdeną ir grąsę Šanhajui, Pekinui ir Nankinui. Tik paties Čankaišeko vadovaujamos armijos sukaikė raudonųjų anplūdį, bet ar ilgai.

Pr. metų gruodžio mėn. 30 dieną Maskvos įsakymu abdikavęs Rumunijos karalius Mykolas išvyko su artimaisiais iš savo tėvynės į Šveicariją. Tokiu būdu Balkanuose (išskyrus Graikiją) komunistai turi pilną laisvę. Balkanų raudonieji viešpačiai: Tito Jugoslavijoje, Dimitrovas Bulgarijoje, Groza Rumunijoje, Dyniesz Vengrijoje ir Hodža Albanijoje susirišo nepuolimo, draugingumo ir tarpusavės pagalbos prieš fašistus sutartimis. Net kalbama apie tų valstybių sąjungą, kuafi būsianti TSRS globoje ir kurios priešaky stovėsias Dimitrov, o sujungtos kariuomenės vadu būsias Tito. Už plačių TSRS pečių stovinti komunistinė Bulgarija, atrodo, jaučiasi gana drąsiai, kad net jos vadas Dimitros viešai pagrasė savo opozicijai, juk ją pakarsias kaip Petkovą. Šis Dimitrovo akiplėšiškumas sukėlė vakaruose pasipyktinimą.

Čekoslovakijos vyriausybė mėgina išlaikyti pusiausvyrą tarp vykarų ir rytų, kas jai gana sunkiai sekasi. Panašioje padėtyje yra ir Suomija. Joe opozicinė vyriausybės dalis pasipriešino išduoti sovietams 30 pabaltiečių (iš kurių 15 yra estai), ir dėl to vos buvo išvengta kabineto krizės.

Apie sausio mėn. 5 dieną pasaulio spaudoje pasirodė žinių dėl tarinomos Stalino ligos ir net mirties. Šias žinias sukėlė švedo gydytojo prof. Berseno kelionė į TSRS. Iš Brazilijos buvo pranešta, kad Stalina jau kurį laiką esąs paraližuotas. Visos šios žinios nesidavė patikrinamos, nes jų ir taip daug paslapčių slepiasi už geležinės sienės.

STOVYKLOS ŽINIOS

Komendanto pranešimas

Asmenys, norį emigruoti į JAV-bes, Kanadą, Australiją ir Pietų Afriką ir ligi šiol nesusirišę su tų kraštų emigracinėmis komisijomis, registruojasi šiandieną dabar valandomis Komiteto raštinėje.

Šiandien gimnazijos ir pr. m-los mokiniams salėje, esančioje ant-rame aukšte (virš didžiosios salės), bus duodami priešpėčiai šia tvarka: 10 val. pr. m-los mokiniams ir 11 val. - gimnazijos mokiniams.

TRAUKINIŲ JUDEJIMAS REPKE'S GELEŽ. STOTYJE

Iš Wittengen ateina ir į Celle išeina darbo dienomis

5.45 13.42 18.45 val.

Iš Celles ateina ir į Wittengen išeina darbo dienomis

7.18 15.27 20.54 val

Mūsų stovyklos adresas, siunčiant laiškus vokiečių paštu yra šitoks:

(20a) Dedelstorf
über Wittingen
Kr. Gifhorn.
Lit. DP Lager

Padėka VI kl. mokiniui Leonui Karmazinui, rūpestingai padėjusiam man pergabenti mokinių maistą iš Štadės į Dedelstorfą, tariau nuoširdų ačiu.
Vl. Būtėnas

Nuo redakcijos.

Šiuo metu redakcija neturi nuolatinio buto ir negali naudotis savo radio aparatu. Tenka naudotis svetimais radio aparatais. Todėl "Aktual. Informacijos" laikinai neišeis reguliariai kasdieną. Likusios skolingos savo skaitytojams už laiką nuo sausio 5 ligi 15 dienos, "Aktualiosios Informacijos" dabar užskaito šią skolą sekančių 10 numerių. Redakcija laikinai apsigyveno gimnazijos 2 aukšte.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Politinės žinios

PRANCŪZAI NUVERTINA FRANKĄ. Po ilgai užsitęsusių debatų, tautiniame susirinkime, Prancūzijos vyriausybė nutarė imtis šių žygių: įvesti dvigubą valiutą, iš kurios viena bus paremta auksu ir užsienio divizomis ir kuri kursuos tik užsienyje; antroji vidaus valiuta bus nuvertinta iki 864 frankų vienam svarui sterlingų.

Be to, Prancūzijos vyriausybė paskelbs komunikatą apie derybų eigą su atvykusių į Paryžių Anglijos finansų ministriu Krypsu. Pastarasis šiame metu jau yra išvykęs į Londoną.

SAUGUMO TARYBA SIŪLO TAIKINTIS. Saugumo Taryba pasiūlė Indijos ir Pakistano vyriausybėms vėl pradėti naujas derybas savo ginče dėl Kašmiro provincijos. Atrodo kad yra vilčių, jog abi pusės susitaikins. Tam daug padėjo Gandhi pasninkas ir britų vyriausybės tarpininkavimas.

-Pirmadienį ketina streikuoti 10.000 Dusiuldorfo darbininkų. Savo pūsimą streiką jie motyvuoja tuo, kad jiems neleidžiama dirbti per iš-tisą savaitę po 8 val.